

El perill valencià

Després de la recent "manifestació per l'idioma valencià" convocada pels sectors més reaccionaris d'Unió Valenciana, el panorama nacional —i aquest últim terme és més que mai un eufemisme— resulta veritablement fragós i intransitable. València ha aconseguit convertir-se de nou en l'escenari d'una guerra lingüística que a mesura que es desenvolupa aconsegueix unes proporcions de surrealisme dignes de Fellini. Si hi pensem, fins fa uns mesos la qüestió semblava clara, i la societat valenciana es dividia en dos bàndols, més o menys definits: els catalanistes (que englobaven el poble cult i científicament raonable) i els *blaveros* (que representaven els despropòsits del jull més xaropós i analfabet). Tot era clar, i tots sabíem amb qui tractàvem.

Avui la confusió assoleix un aire insòlit i precari, i una sola ullada a la premsa local omple de dubtes al forà i d'inquietud l'autòcton, si ga *blavero* o catalanista. L'inici d'aquesta nova campanya de desestabilització lingüística hem d'atribuir-la al concejal del PP Calomarde que, inflat d'espèrit ecumènic, va proposar un gran "pacto" per a solucionar d'una vegada la polèmica sobre la "lengua de los valencianos". Calomarde havia decidit, sense saber-ho, ser una mena de Joana d'Arc i lluitar fins a la pròpia incineració per una solució del problema lingüístic. El seu "pacto" fou publicat en els dife-

rents diaris i cartelleres de la ciutat de València, i entre els distints punts que exposava figurava el celebrat aforisme "el valenciano es la lengua de los valencianos".

Alhora, Agramunt, el cap del PP, afirmava amb la rotunditat que sols proporciona un cervell erm, que "el valenciano no tiene nada que ver con el catalán", mentre que l'alcalde de València del PP, Rita Barberá, creava un consell de cultura per tal d'assessorar-la en les qüestions lingüístiques i culturals. Entre els seus components figuren actualment l'ex-catalanista Manuel Broseta, un individu d'una petulància colossal; Damià Mollà, un dels ideòlegs de la tercera via, que ha aconseguit amb la seua actitud viària que tot el món li passe per damunt (això sí, conservant sempre la seua corbata de llaçet intacta), i l'ex-catalanista Xavier Casp, un pobre home que es dedica actualment a traduir els seus versos de joventut, escrits en català, a l'idioma valencià. Casp representa sens dubte la victòria de la estupidesa sobre la intel·ligència: d'aquells anys de catalanisme i glòria (flor natural als Jocs Florals de la Llengua Catalana celebrats a Perpinyà, l'any 1950) sols conserva el bigoti, d'aire fusterià, per cert. Per altra banda, Casp era no fa gaire el màxim representant de la Real Academia de Cultura Valenciana: una mena d'òrgan cultural del valencianisme *blavero*. I dic era perquè actualment ja no

ho és. Com que el nom de la institució no estava registrat legalment altres se n'han apropiat, i l'han legalitzat. L'autor d'aquesta maniobra legal és l'ex-blaver i ex-amic de Casp, Carles Recio, un caragirat al catalanisme, i un dels exemples de conversió més extraordinaris des d'aquell de Sant Pau, en el camí de Damasc. Recio, amenaçat de mort pels seus antics i violents companys d'ideologia, ha passat de pegar pals als catalanistes a tocar els collons als blaveros. Activitat aquesta (tocar els collons) que sens dubte el reconforta, i que és, en definitiva, l'única que l'ha fet famós.

El cas, però, és que el nou degà de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana és aquest individu caragirat, de virtuts culturals molt qüestionables. Recio fou autor, durant els seus anys valencianistes, del *Diccionari diferencial català-valencià*, únic en el seu gènere i que podria figurar en les antologies d'acudits. Recorde, per exemple, que, segons Recio, *criminal* és català, mentre que la forma valenciana és *creminal*; per tant, Recio conclouia en un rapte de lògica innegable, que el *creminal* comet un *crem*, en compte d'un *crim*, que és català. Un altre exemple, entre els molts que n'hi ha, és que *homosexual* és català mentre que la forma valenciana és... ¡mitjadona! I aquest erudit de l'absurd és el que actualment representa —això sí, legalment— la Real Acadèmia de Cultura Valenciana.

Entre l'ex-valencianista Recio i l'ex-catalanista Casp, i entre Calomarde, Broseta, Mollà i companyia, el futur es presenta molt inquietant. Cada vegada es fa, doncs, més urgent que la gent assenyada d'aquest país atenga únicament a premisses raonables. I la Universitat de València hauria de ser la institució que guiara culturalment el poble valencià: la seua postura *pro-pacto* d'aquests últims dies confirma l'estat de crisi conceptual en què actualment es troba. Si cedim a les pressions neurastèniques de la incultura que representa sens dubte el blaverisme, haurem caigut en la dictadura de la ignorància. El perill valencià —enfront del català que era en el fons purament gramatical— és molt més senzill i consisteix exclusivament en l'adoració del pet i del rot. Elements, aquests, que poden fins i tot conformar un idioma d'originalitat i sonoritat inqüestionable.

Martí Domínguez

Adéu al secretari general

Fa deu anys, quan fou designat secretari general de les Nacions Unides, molts dubtaven de la capacitat negociadora del peruà Javier Pérez de Cuéllar. Ara que falten pocs dies perquè sigui substituït per l'egipci Boutros Boutros Ghali, rep més elogis que no pas crítiques. El diplomàtic d'aparença grisa, estretament vinculat a la burocràcia de les Nacions Unides, semblava incapaç d'actuar autònomament. L'espectre de Kurt Waldheim, el seu protector, era massa allargada perquè hom pensés que Pérez de Cuéllar podia ser un bon secretari general de l'organització mundial. "És un home mediocre", em comentà un diplomàtic occidental a l'Àfrica austral que acabava de parlar amb ell. Era l'any 1983, un temps que no augurava la fi del comunisme. Ronald Reagan, el gran comunicador, amenaçava amb la guerra de les galàxies mentre els conflictes regionals representaven el paradigma de l'enfrontament Est-Oest. Les Nacions Unides eren considerades per Reagan com un for al servei dels interessos contraris als Estats Units. Les fundacions reaccionàries que alimentaven ideològicament el fenomen Reagan recomanaven la retirada dels Estats Units de l'organització. O en tot cas, que se'n reformés el funcionament per a permetre l'anomenat vot ponderat que afavoriria els països que més cotitzen, els més rics.

Pérez de Cuéllar passà discretament el primer mandat. Suposo que el consideraven tan dòcil que no fou cap dificultat la seva reelecció. No obstant això, l'ascens de Mikhaïl Gorbtxov sacsejà les relacions internacionals. Ingenu, l'últim tsar bolxevic creia que el comunisme es podia reformar. Calia, segons ell, millorar les relacions amb l'altra superpotència i alhora revitalitzar la societat soviètica, que ja presentava símptomes d'esgotament.

Les cimeres entre Reagan i Gorbtxov crearen, sens dubte, les condicions de la distensió. Pérez de Cuéllar sabé aprofitar aquesta oportunitat per a incremen-

tar el protagonisme de les Nacions Unides. La retirada soviètica de l'Afganistan, la pacificació d'Angola, la independència de Namíbia, la convocatòria del referèndum sobre el Sàhara, l'acord de pau de Cambotja, les converses d'El Salvador i l'alto al foc en la guerra entre l'Iraq i l'Iran són èxits aconseguits per l'equip diplomàtic de Pérez de Cuéllar. Alguns diran que han estat ben poc positius, si es comparen amb la feblesa demostrada davant George Bush durant la guerra del Golf. Efectivament, les Nacions Unides es plegaren al dictat de Washington. Però Pérez de Cuéllar sempre proclamà que aquella no era la guerra de les Nacions Unides. Provà, fins a l'últim moment, que Saddam Hussein entrés en raó per a evitar una guerra que mai no beneí. Els qui l'acusen obliden també que cap dels cinc membres permanents del Consell de Seguretat no vetà les resolucions contra l'Iraq, ni tan sols la que autoritzava l'ús de la força. Tampoc no recorden que en el front antiiraquí hi havia des de països àrabs i subdesenvolupats com Síria i Egipte fins als italians i holandesos.

Els comentaristes francesos i anglosaxons, força indulgents amb la gestió de Pérez de Cuéllar, deien en el moment de l'elecció de Ghali que la qüestió dels ostatges era una de les tasques del seu decenni. Pocs dies després, fruit de les negociacions de l'enviat del secretari general a Damasc, Jerusalem i Teheran, eren alliberats, a comptagotes, els últims hostatges i desenes de libanesos detinguts per Israel. Ara només resten dos alemanys, en el que sembla un afer de la família Hamade.

El repte de Ghali és la reforma de les Nacions Unides, una empresa enorme que s'atreví a iniciar Pérez de Cuéllar, aquest diplomàtic honrat que ha dirigit l'organització mundial durant el decenni més crucial que ha viscut la humanitat des de la fi de la Segona Guerra Mundial.

Antoni Castel